معرفی استانداردهای آرشیویاستاندارد رمزگذاری وانتقال فراداده‌ها(متس)

مقدمه

حفاظت از اسناد الکترونیکی از مهمترین وظایف سازمان‌های آرشیوی است. شناخت و استفاده از استاندارد مناسب در جهت حفاظت از اسناد الکترونیکی نیز از وظایف آرشیویست‌ها است.

استانداردهای حفاظت از اسناد الکترونیکی براساس قالب‌های دیجیتال و فراداده های مورد نیاز توسط سازمان‌های ملی و بین المللی تدوین شده‌اند. این استانداردها در کتابخانه‌های دیجیتالی و آرشیو رقمی کاربرد دارد.

استانداردهای مختلفی در جهت حفاظت از اسناد الکترونیکی تاکنون مورد استفاده قرار گرفته‌اند. استانداردها ساختاری در راستای توسعه تجارت الکترونیک ایجاد کرد. این استانداردها معرف شی دیجیتال بوده و در مدیریت رقمی و تجاری سازی منابع آرشیو وب کاربرد دارد.

استاندارد رمزگذاری وانتقال فراداده‌ها(متس)

ایجاد فراداده‌ای برای نگهداری از مواد دیجیتالی که بتواند اطمینان از اصالت اثر را به مخاطب دهد، مدیریت فنی اثر را بر عهده گیرد، بازسازی و دوام اثر دیجیتالی را تضمین نماید موجب شد تا استاندارد متس از فراداده ساختاری به وجود آید.

استاندارد متس توسط کتابخانه رقمی[1] برای مدیریت اشیای رقمی به صورت بسته اطلاعاتی پذیرش، آرشیوی یا توزیعی ایجاد شده است. این استاندارد با فراهم کردن یک قالب رمزگذاری برای فراداده‌های توصیفی، مدیریتی و ساختاری جهت آثار متنی وتصویری به حل این مسئله کمک می کند.

سازماندهی محتوایی، پردازش وافزودن فراداده‌های توصیفی،فنی،مدیریتی و ساختاری، ایجاد چهارچوبی برای ذخیره سازی وانتقال فراداده‌ها، قالب رمزگذاری فراداده از اهداف تهیه این استاندارد است.

میانکنش پذیری با استاندارد های فراداده ای، استانداردهای تنظیم وتوصیف اسنادالکترونیکی و الگوی مرجع سامانه اطلاعاتی باز، تبیین پیوندهای پیچیده، امکان مبادله اشیای دیجیتالی، پشتیبانی از مدیریت چرخه زندگی دیجیتال از ویژگی های این استاندارد است. متس در پنج جنبه کلیدی بین ساختار،پیوند ساختار و محتوا، فراداده توصیفی، فایل های محتوا و فراداده مدیریتی و رفتار و ساختار دخیل است.

عناصر متس ؛

سرسند	تولیدکننده
	تاریخ تولید مدرک
	تاریخ آخرین اصلاح
	وضعیت سند

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

lib2mag.ir

	عوامل دیگر
	یادداشت
	شناساگرثانویه
فراداده توصیفی	فراداده درونی
	فراداده بیرونی
فراداده مدیریتی	چگونگی تولید
	محل بازیابی
	حق مالکیت معنوی
بخش فایل	فهرستی از تمام فایل های تشکیل دهنده
نقشه ساختاری	سلسله مراتب سند
پیوند ساختاری	آرشیو سازی وب (DIV)
بخش رفتاری	معرف

- عنصر سر سند متس شامل فراداده‌ای است که خود مدرک متس را توصیف می‌کند. غیر از عناصر ذکر شده امکان ثبت شناساگرهای متعدد جایگزین سند متس وجود دارد که تکمیل کننده شناساگر اولیه است.
- فراداده توصیفی شامل فراداده خارج از سند متس که شامل مکان یاب، نوع نشانگر توصیف، نشانگر MIME، ارجاع فراداده و برچسب است. فرداده توصیف درونی به شکل رمز اکس ام ال یا دودویی جهت تکمیل رابطه سلسله مراتبی در نقشه ساختاری متس به کار می رود.
- فراداده مدیریتی، اطلاعات منشا فایل‌های به وجود آورنده شی دیجیتالی(فراداده مبدا، فنی و منبع) رابه صورت عناصر فرعی ثبت می نماید.
- بخش فایل تمام فایل‌های موجود در محتوا را به وسیله رمزگذاری اکس ام ال در سه بخش فهرست می‌کند.
- نقشه ساختاری اصلی ترین قسمت سند متس است. این بخش ساختار سلسله مراتبی را ترسیم می‌کند و آن را جستجوپذیر می‌نماید. پیوند ساختاری متس به پدیدآورندگان اجازه ثبت فراپیوندها بین گره‌ها در طرح سلسله مراتبی نقشه ساختاری را می‌دهد.این پیوندها ارزش خاص کاربرد متس در آرشیو وب است. در انتها بخش رفتاری می‌تواند برای مرتبط کردن رفتارهای اجرایی با محتوا در شیء متس استفاده می‌شود.

نقاط قوت و ضعف

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

- هیچ فیلدی برای محتوای فراداده پیش بینی نشده است
- دارای جایگاه منطقی برای مقوله کلی‌تر است
- توضیح پیوندهای پیچیده فراداده‌ای
- هماهنگی با اشیا دیجیتالی
- میانکنش پذیری با سازمان ها

جمع بندی

استاندارد متس مدیریت حفاظت اسناد را به وسیله فراداده‌های حفاظتی ممکن می‌شود. این استاندارد برای سازمان‌های آرشیوی نیز کاربرد دارد َولی بدلَیل کلی نگر بودن باید از فراداده‌های کمکی برای حفاظت بیشتر از اسناد الکترونیکی استفاده کرد.

پانویس:

(Digital library federation (DLF[1]

منبع :صمیعی، میترا(۱۳۹۵). استانداردهای ذخیره و حفاظت در کتابخانه‌های دیجیتال.تهران: کتابدار.

نویسنده:فرزانه بهارلو

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	فرزانه بهارلو
عنوان مقاله:	معرفی استانداردهای آرشیوی؛استاندارد رمزگذاری وانتقال فراداده‌ها(متس)
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kit bd r)
دوره مجله(Vol):	۲
شماره مجله(Issue):	۵
سال(Year):	۱۳۹۵
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/7092

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.